

TEEMA	TAVOITE (indikaattori)	Lähtö- taso	TOIMENPITEET	MITTARIT	LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN OSUUS
<p><i>Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa</i></p>	<p>TAVOITE 1:</p> <p>LAPSET JA NUORET OVAT TÄRKEITÄ KUNTALAISIA</p> <p>Kuntastrategia sisältää tavoitteen lapsen oikeuksien ja lapsiystävällisyyden toteutumisesta.</p>	<p>2</p>	<p>Lapsen oikeudet ja lapsen erityinen asema tunnistetaan. Kunta sitoutuu strategiassa Lapsiystävällinen kunta - malliin ja toimintasuunnitelmaan.</p> <p>Koordinaatioryhmä seuraa strategiatyön etenemistä ja jalkautusta lapsiystävällisyyden näkökulmasta.</p>	<p>Hyväksytyt kuntastrategian kirjaus vuoden 2022 aikana</p> <p>Koordinaatioryhmän noin kahden kuukauden välein järjestettävässä kokouksessa käsitellään asia.</p>	<p>Kyllä / Toimintasuunnitelmaluonnos kokonaisuutena lausunnolla nuorisovaltuustolle, oppilas- ja opiskelijakunnille sekä esioppilaille</p>

TEEMA	TAVOITE (indikaattori)	Lähtö-taso	TOIMENPITEET	MITTARIT	LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN OSUUS
<i>Lapsen etu</i>	<p>TAVOITE 2:</p> <p>LAPSET JA NUORET HUOMIOIDAAN KUNNAN ASIOISTA PÄÄTETTÄESSÄ</p> <p>Lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA) käyttöönoton ja systemaattiseen toteuttamiseen tueksi on kunnassa käytössä selkeät ohjeistukset. Lapsivaikutusten arviointia tekee yhdessä pätevien ammattilaisten joukko.</p> <p>Lapsivaikutusten arviointeja (LAVAA) toteutetaan kunnassa systemaattisesti.</p>	<p>1</p> <p>1</p>	<p>Päätös lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönotosta kunnassa.</p> <p>Säännöllinen koulutus lapsen edusta ja lapsivaikutusten arvioinnista kaikille toimialoille ja päättäjille. Järjestäjänä koordinaattori.</p> <p>Ohjeistusten laatiminen aloitetaan pilottina yhdellä toimialalla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esittelevät virkamiehet • Poliittiset päätöksen tekijät • muu henkilöstö <p>Kootaan LAVA-työskentelyyn ja -valmisteluun liitettävät aineistot asianosaisten hyödynnettäväksi</p> <p>LAVA on kiinteä osa kaikkea valmistelua ja päätöksentekoa. LAVA-harkinta kirjattu päätöksiin.</p>	<p>Päätös tehty 30.5.2022 valtuuston kokouksessa.</p> <p>Esittelevät virkamiehet, päättäjät sekä tarvittavin osin muu henkilöstö sekä asianosaiset koulutettu, tavoite 50 %, koulutukset toteutetaan vuosittain</p> <p>Ohjeet ja prosessikaavio laadittu jokaiselle ryhmälle erikseen 31.12.2022 mennessä mikäli valtuuston päätös on myönteinen.</p> <p>Aineistot koottu kaikkien saataville kunnan yhteiseen tietopankkiin. Työryhmä määrittelee sisällön.</p> <p>LAVA – harkinta näkyvissä esittelyteksteissä sekä päätöksissä ohjeistusten mukaisesti. Tavoite helmikuuhun 2024 mennessä.</p>	<p>Lausunto nuorisovaltuustolta</p> <p>Nuorisovaltuuston jäsenet osallistetaan koulutuksen järjestelyyn, nuorten ääni esiin</p> <p>Nuorisovaltuuston sekä oppilas- ja opiskelijakuntien edustajien osallistuminen</p> <p>Nuorisovaltuusto mukana suunnittelussa ja arvioinnissa</p>

TEEMA	TAVOITE (indikaattori)	Lähtö-taso	TOIMENPITEET	MITTARIT	LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN OSUUS
<i>Osallisuus</i>	<p>TAVOITE 3:</p> <p>LAPSILTA JA NUORILTA KYSYTÄÄN SÄÄNNÖLLISESTI PALAUTETTA</p> <p>Kunnan palveluita koskeva palautteenkeruu on lapsiystävällistä, säännömukaista ja järjestelmällistä.</p>	2	<p>Palautteen systemaattinen kerääminen monikanavaisesti, saavutettavasti ja esteettömästi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle 18-vuotiaille suunnattu sähköinen palautekysely - Wilman hyödyntäminen oppilaiden palaute-kyselyihin liittyen - Suullinen palaute / vuoropuhelu puhuen tai kirjoittaen lasten ja nuorten kanssa mahdollistaen kaikille palautteen antamisen 	<p>Kaikilla toimialoilla asiaan perehdytetty vastuuhenkilö, työryhmä määrittelee koordinoinnin.</p> <p>Palaute kerätty yhteiseen tietopankkiin.</p> <p>Kyselyyn vastanneiden osuus kasvaa / vuosi</p> <p>Kyselyyn vastanneiden osuus kasvaa / vuosi</p> <p>Toimintaan osallistuneet / vuosi</p>	<p>Myös huoltajien kuuleminen pienten lasten kohdalla</p> <p>Osana palautekyselyitä</p> <p>Osana palautekyselyitä</p> <p>Osana suullista palautetta</p>

TEEMA	TAVOITE (indikaattori)	Lähtö-taso	TOIMENPITEET	MITTARIT	LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN OSUUS
Vapaavalintainen: Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa	TAVOITE 4: AIKUISET TUNTEVAT LAPSEN OIKEUDET JA NIISTÄ KERROTAAN KAIKILLE Kunnan viranhaltijat, työntekijät, luottamushenkilöt ja keskeiset sidosryhmät on perehdytetty lapsen oikeuksiin. Lapsen oikeudet ovat osana kunnan perehdytysohjelmia. Kunnan viestintä edistää lapsen oikeuksien näkymistä ja toteutumista.	2	Kerran vuodessa tarjotaan koulutus Lapsiystävällinen kunta – mallista ja lapsen oikeuksista työntekijöille ja viranhaltijoille Lapsiystävällinen kunta – mallin perehdyttäminen jokaisen lautakunnan sekä kunnanhallituksen kokouksessa. Perehdyttämisessä ydinasioita ovat lapsen etu sekä lapsivaikutusten arviointi.	Koulutukseen osallistujien määrä 20 % kaikista työntekijöistä ja viranhaltijoista / vuosi Kaikki lautakunnat ja kunnanhallitus perehdytetty kokouksen yhteydessä vuoden 2022 aikana	Koulutusta tarjotaan nuorisovaltuuston jäsenille ja oppilas- ja opiskelijakuntien edustajille Nuorisovaltuuston edustaja mukana lautakuntien kokouksissa
		2	Kunnan viestintää kohdennetaan entistä enemmän lapsille ja nuorille Lapsen oikeuksien viikon osalta laaditaan erillinen kaikille kuntalaisille suunnattu viestintäsuunnitelma	Suoran viestinnän määrä Viestintäkanavien määrä Viestintäsuunnitelma on laadittu ja toteutunut marraskuuhun 2022 mennessä 1. kerran	Nuoret mukana suunnittelussa ja toteutuksessa Nuorisovaltuuston kanssa yhteistyö

TEEMA	TAVOITE (indikaattori)	Lähtö-taso	TOIMENPITEET	MITTARIT	LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN OSUUS
<p>Lasten ja nuorten näkemykset</p> <p>Osallisuus</p> <p><i>Kunta huolehtii, että osallisuus toteutuu lasten jokapäiväisissä kasvuympäristöissä. Osallisuuden edistäminen on ohjaava toiminta-periaate lasten ja nuorten kanssa työskenteleville.</i></p>	<p>TAVOITE 5: LAPSEN JA NUOREN KASVUYMPÄRISTÖ ON TURVALLINEN, OSALLISUUS TOTEUTUU LAPSEN JA NUOREN ARJESSA</p> <p>7 – 12 – vuotiaiden osallisuuden lisääminen</p> <p>Kiusaamisen ehkäiseminen ja tunnistaminen kaiken ikäisten lasten ja nuorten parissa</p> <p>Harrastusmahdollisuuksien lisääminen</p>	<p>Kyselyn perusteella valikoituneet</p>	<p>Alakoulujen välisen oppilaskuntayhteistyön käynnistäminen ja yhteistyössä lapsiparlamentin valmistelu</p> <p>Kaveri-, sekä turva- ja tunnetaitojen opetuksen kehittämistä varhaiskasvatuksessa jatketaan. Perusopetuksen osalta valmistellaan luottamuselinten päätöksentekoon ”Lopen malli”. Toteutus käynnistetään päätöksenteon mukaisesti.</p> <p>Kiusaamisen ehkäisemiseen liittyvien teemojen käsittely suunnitelmallisesti (esim. teematunnit, -päivät tai -viikot)</p> <p>Kaikilla alakouluilla harrastuskerhotoimintaa</p>	<p>Yhteistyö on toteutunut lukuvuoden 2022 – 2023 aikana</p> <p>Hyvät käytännöt kartoitettu ja koottu yhteiseen käyttöön</p> <p>Suunnitelmat laadittu</p> <p>Kuvaus toiminnasta ja jatkosuunnittelu</p> <p>Kerhojen toteutuminen kouluittain / vuosi</p>	<p>Oppilaat yhdessä oppilaskunnan ohjaajan kanssa</p> <p>Lapset, nuoret ja huoltajat mukana suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>Lapset ja nuoret mukana suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>Oppilaiden tarpeiden ja toiveiden huomioinen</p>